

MİMARLIK ÜZERİNE BİR SERGİ

Mimarlık, güncel sanat pratikleri üzerinden yeni bir algılamaya açılabilir veya yeni duyumsama ile anlaşılabilir mi? Bugün sanatsal ifade biçim ve yaklaşımları ile diğer sanat uygulamalarından ayrılan, çağdaş sanatların içinde zamanın ruhuna daha fazla karşılık gelen güncel sanatsal pratiklerin disiplinler-ötesi niteliği sıklıkla ortaya konulmaktadır. Günümüz estetik paradigmasının ipuçlarının güncel sanat pratikleri içerisinde kendisi göstermekte olduğunu söylemekte ayrıca mümkündür.

Mimarlık disiplini –kendi oluşuna da uygun olarak- özellikle uygulama düzleminde bu yeni estetik paradigma açısından farklı bir düzlemde kendini göstermektedir. Bu farklılaşma sanatlar ile mimarlık disiplini arasındaki ayrışma ve birleşme süreçlerinin dinamiklerine dönük bir bakış ile daha iyi anlaşılabilir. Günümüze ait, durağan olmayan, toplumsal yapının çeşitli kodlamalarına karşı görece direnen güncel sanat, toplumsala yapısı gereği daha içkin olan mimarlık pratiklerine oranla farklı bir estetik anlayışa açılmaktadır. Bu farkın mimarlığa dönük güçlü bir eleştirel yaklaşımı ve değerlendirmeyi mümkün kılacağı düşünülmektedir.

Mimarlık diğer sanatlar ile karşılaştırmalı olarak ele alınırsa kendine özgü bir güce ve güçsüzlüğe sahip olduğu düşünülebilir. Mekânın üretilmesi olarak mimarlık, görsel olmanın ötesinde zaman duygusunun tamamını yönetebilen bir içeriğe sahiptir. Bu yönden Deleuze gibi düşünürler tarafından sinema sanatının hareket–imgesi ve zaman–imgesi üretmesi/barındırması bağlamındaki bakış mimarlık için geçerli bir durumdur. Bunun da ötesinde mimarlık Lefebvre'nin “mekânın üretimi” diye adlandırdığı yaklaşımıyla toplumsal anlamda daha etkin, Althusser'in bakışıyla ele alınırsa özneyi üreten ideolojik dilin en fazla taşıyıcısı olan araçlardan bir tanesi niteliğindedir. Yani mimarlık kendi işlevsel yapısı gereği topluma ve bireylere dönük olarak diğer pek çok sanat dalına oranla çok daha etkili/etkin bir niteliğe sahiptir.

Diğer yandan mimarlık tam da bu gücüne binaen yukarıda da ortaya konulduğu gibi, diğer kültürel üretim araçlarına oranla çok daha fazla toplumsala içkindir. Bunu İsmail Tunalı teknik ürün ile sanat yapıtı arasındaki varlık kategorisi farkı olarak ortaya koyar. Bunun mimari tasarımı Lacancı anlamıyla simgesele bağımlı kılarak, estetik açıdan sınırlı ve muhafazakâr bir alana hapsedmekte olduğu düşünülmektedir. Bu durum modern mimarının akla dayalı dilinin sınırlılığında da, postmodern mimarının yüzeyde kalan estetik biçimciliğinde de görmek mümkündür. Güncel sanat üzerinden ortaya konulacak estetik paradigma ile yapılacak böylesi bir değerlendirme, çağdaş mimarlık üzerine köktenci estetik eleştiri alanı için teorik düzeyde kapılar aralayabilecektir.

“Mimarlık Üzerine Bir Sergi” tam da güncel sanatın üretim denklemleri içerisine mimarlığı sorun eden bir sergi olarak ortaya çıkmaktadır. Böylece sanatın sergi üretimi süreçlerinden geçerek ortaya konulacak bir sorunsal olarak özerk bir ALAN'da teori ile pratiğin güncel sanatsal araçlar ile ortaya konulmasıdır. Sergideki çalışmalarını ortaya koyan 7 kişi ve gruptan 2 tanesi tamamen profesyonel mimarlardan oluşmakta, 2 tanesi bir ayağı akademide bir ayağı profesyonel uygulama düzleminde üretim yapan mimarlardan, kent ve mekan üzerine birçok çalışmaya imza atmış 1 sanatçı kolektifi, mimarlık eğitimi almış bir fotoğraf sanatçısı ve yine mekansal meseleler üzerine yoğunlaşmış olan bir enstalasyon ve video sanatçısından meydana

gelmektedir. Böylesi bir katılımcı yelpazesi mimarlık gibi çok geniş bir alana sahip bir disiplin üzerine gerçekleştirilen bir sergi için geniş ifade imkânları yaratmaktadır.

Efe Korkut Kurt